

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: PO-7Sa/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8023200141
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Magur
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2024:8023200141.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach, sudcom A. A. A., v právnej veci žalobkyne: B. C., nar. XX. XXXXXXX XXXX, bytom D. XXXX/XX, D., právne zastúpená: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA - JUDr. STANISLAV KAŠČÁK, s.r.o., IČO: 47 245 034, so sídlom Ulica 1. mája 1246, Vranov nad Topľou, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 – 10, 813 63 Bratislava 1, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 3182-5/2023-BA zo dňa 16. januára 2023 takto

rozhodol:

- I. Správnu žalobu zamietá.
- II. Žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I.
Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. 3182-5/2023-BA zo dňa 16.01.2023 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) žalovaná zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou č. XXX-XXXXXX-XXXX/XXXX zo dňa 17.08.2022 (ďalej aj „prvostupňový správny orgán“ a „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým bol žalobkyni pri dočasnej pracovnej neschopnosti vznikutej dňa 05.04.2019 podľa § 30, § 34 ods. 1, § 37 ods. 1 a § 55 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v účinnom znení (ďalej aj „zákon o sociálnom poistení“) priznaný nárok na nemocenské vo výške 0 € za deň od 15.04.2019 do 02.06.2019, teda do ukončenia dočasnej pracovnej neschopnosti.
2. Z obsahu vyššie zmienených rozhodnutí, ako aj z obsahu administratívneho spisu najmä vyplynulo, že
- žalobkyňa bola povinne nemocensky poistená ako zamestnankyňa u zamestnávateľa Mesto Vranov nad Topľou, Dr. C. Daxnera 87/1, Vranov nad Topľou (ďalej aj ako „zamestnávateľ“) s tým, že povinné nemocenské poistenie zamestnanca žalobkyni vzniklo dňa 01.01.1993 a bolo zamestnávateľom pôvodne ukončené dňom 30.09.2013, pričom do konca septembra 2013 boli u žalobkyni vykázané vymeriavacie základy dosiahnuté u tohto zamestnávateľa;
- žalobkyňa bola uznaná za dočasne práceneschopnú na výkon zárobkovej činnosti od 05.04.2019;
- rozhodujúcim obdobím na zistenie denného vymeriavacieho základu je obdobie od 01.01.2018 do 31.12.2018;
- Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom sp. zn. 11Cpr/7/2013 zo dňa 15.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21CoPr/7/2018 zo dňa 26.02.2019 rozhodol o určení neplatnosti výpovede z pracovného pomeru u zamestnávateľa;
- dňa 27.05.2019 bolo prvostupňovému správne mu orgánu doručené stanovisko zamestnávateľa, v ktorom uvádza, že žalobkyni bola vyplatená náhrada mzdy v zmysle § 79 ods. 2 zákonníka práce za 12 mesiacov (október 2013 až september 2014);

- za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru zamestnávateľ u žalobkyni vykázal na tlačive Výkaz poistného a príspevkov za mesiac apríl 2019 vymeriavacie základy za mesiace október 2013 až september 2014 vo výške 1216,94 € za každý mesiac;
- vo Výkaze poistného a príspevkov za mesiac marec 2022 zamestnávateľ vykázal žalobkyni vymeriavacie základy za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru za mesiace október 2014 až marec 2015 vo výške 1216,50 € za každý mesiac, keďže rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16.02.2022 bol zamestnávateľ zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu 7299 eur ako náhradu príjmu za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015;
- z rozsudkov Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16.02.2022 vyplynulo, že žalobkyňa podaním zo dňa 18.02.2020 zobrala žalobu o náhradu funkčného platu a nárokov z neplatného skončenia pracovného pomeru čo do sumy 14 796,38 € s časťou príslušenstva späť a v tejto časti žiadala konanie zastaviť, keďže uznala vyplatenie náhrady mzdy zamestnávateľom za mesiace október 2013 až september 2014;
- v zmysle opravného Výkazu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za obdobie marec 2022 zamestnávateľ vykázal vymeriavacie základy u žalobkyni za obdobie od apríla 2015 do marca 2019 v hodnote 0 €, z ktorého dôvodu bol zistený denný vymeriavací základ žalobkyne 0 €;
- zamestnávateľ doručil dňa 28.10.2019 prvostupňovému správnenému orgánu registračný list FO - odhláška, ktorým oznámil zánik poistného vzťahu zamestnanca (žalobkyne) dňom 31.10.2019;
- na vyplatenie ďalších náhrad príjmu za ďalšie obdobia zamestnávateľ zaviazaný nebol;
- žalobkyňa bola zamestnancom s právom na pravidelný príjem v období od 09.06.2014 do 31.12.2014 u zamestnávateľa obec Kvakovce, v období od 01.01.2015 do 31.12.2015 u zamestnávateľa E. A. C., autorizovaný stavebný inžinier a v období od 01.06.2015 do 12.04.2016 u zamestnávateľa obec Čičava;
- žalobkyni bol od 06.01.2016 priznaný starobný dôchodok.

3. Na základe uvedených skutočností bol zistený denný vymeriavací základ žalobkyni 0 €.

4. Žalovaná v napadnutom rozhodnutí okrem vyššie uvedených zistení poukázala na to, že z rozsudkov Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16.02.2022 jednoznačne vyplýva, že zamestnávateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 7299 € ako náhradu mzdy za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015. Pri vykazovaní vymeriavacích základov za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru zamestnávateľ postupoval v súlade s § 139a zákona o sociálnom poistení a v súlade s rozsudkom súdu. Ak je v zmysle právoplatného rozhodnutia náhrada mzdy priznaná iba za konkrétne vymedzené mesiace žalovaná akceptuje, ak je náhrada zamestnávateľom rozpočítaná pomerne na mesiac, za ktoré bola súdom priznaná a na ostatné mesiace neplatne skončeného pracovného vzťahu zamestnávateľ vo výkaze poistného a príspevkov uvedie nulové vymeriavacie základy do jednotlivých riadkov výkazu poistného a príspevkov.

II.

Správna žaloba, stanoviská

A.

5. Žalobkyňa podala proti napadnutému rozhodnutiu správnu žalobu podľa ust. § 199 a nasl. zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v účinnom znení (ďalej aj „S.s.p.“). Navrhla, aby správny súd napadnuté rozhodnutie v spojení s prvostupňovým rozhodnutím zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. V správnej žalobe najmä uviedla, že

- povinnosť zamestnávateľa platiť odvody na nemocenské poistenie nie je naviazaná na výšku dosiahnutého príjmu zamestnancom, ale na fakt, že jeho pracovný pomer trvá v určitom období;
- súdom priznaná výška náhrady mzdy nie je rozhodujúca pre určenie vymeriavacieho základu, ale rozhodujúce je vždy to, čo malo byť zaplatené, pretože pracovnoprávny vzťah zakladá právo na príjem zo závislej činnosti;
- v prípade žalobkyne súd neurčil konkrétne obdobie, za ktoré mal zamestnávateľ zaplatiť náhradu mzdy, neurčil presné mesiace, ale určil len počet mesiacov, preto môže ísť o náhradu funkčného platu za ktoréhoľvek obdobie - a teda aj za mesiace obdobia od 1.1.2018 do 31.12.2018;
- pri určovaní vymeriavacieho základu sa vždy musí zohľadňovať to, na čo má zamestnanec nárok – či už podľa zmluvy alebo podľa právneho predpisu;
- žalobkyňa poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4So/75/2009, v zmysle ktorého ak zamestnávateľ podklady potrebné na správne zistenie vymeriavacích základov nepredložil alebo ich predložil neúplné, môže žalovaná sama určiť výšku vymeriavacích základov.

Je zrejmé, že žiadateľ mal platne uzavretú pracovnú zmluvu so svojim zamestnávateľom a k tejto pracovnej zmluve prináležal aj platový dekrét, z ktorého by mala žalovaná pri určení vymeriavacieho základu vychádzať. Ak by to nebolo možné, mala by vychádzať z najnižšej zákonom stanovenej výšky vymeriavacieho základu, z ktorej bol zamestnávateľ povinný platiť odvody za svojich zamestnancov v jednotlivých kalendárnych mesiacoch;

- v zmysle vyššie uvedeného rozsudku je žalovaná povinná v spolupráci so žiadateľom a jeho zamestnávateľom zistiť správny vymeriavací základ, z ktorého malo byť zaplatené poistné zamestnávateľom za svojho zamestnanca a nemôže sa uspokojiť len s neúplne alebo nesprávne vyplneným hlásením zamestnávateľa;

- žalobkyňa poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.5.2009, sp. zn. 4Sžo/28/2008, podľa ktorého dosiahnutým príjmom nie je iba príjem skutočne vyplatený, ale príjem, na ktorý má zamestnanec v zmysle dohody so zamestnávateľom po odpracovaní nárok;

- orgány verejnej správy riadne neodôvodnili, prečo prvostupňový správny orgán žiadal od zamestnávateľa, aby vykázal nulové vymeriavacie základy;

- zamestnávateľ je podľa vyššie uvedeného rozsudku povinný určiť správny vymeriavací základ na platenie poistného a zaplatiť poistné za celé obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru t. j. od 01.10.2013 až do 26.03.2019;

- obdobie trvania pracovného pomeru je obdobím povinným na platenie poistného bez ohľadu na to, či zamestnávateľ zamestnancovi vyplácal alebo nezákonne nevyplácal jeho príjem, ktorý by dosiahol, ak by zo strany zamestnávateľa nedošlo k neplatnému skončeniu pracovného pomeru. Na toto obdobie sa nevzťahuje § 140 zákona o sociálnom poistení a preto neplatí vylúčenie povinnosti platiť poistné;

- žalovaná mala predpísať poistné zamestnávateľovi v zmysle § 144 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom poistení;

- žalobkyňa poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 12.12.2018, sp. zn. 9So/81/2017 (R 60/2019), podľa ktorého žalovaná pri určení vymeriavacieho základu správne vychádzala z mesačnej mzdy uvedenej v pracovných zmluvách, pričom zároveň uviedol, že nie je právne významné, že zamestnávateľ navrhovateľovi mzdu vyplácal nepravidelne a v nižšej sume, resp. vôbec;

- zamestnávateľ žalobkyni za rozhodné obdobie vyplatil za prvých 10 dní dočasnej pracovnej neschopnosti náhradu príjmu (od 5.4.2019 do 14.4.2019) vo výške 125,96 €, z čoho vyplýva, že zamestnávateľ určil vymeriavací základ a z neho zaplatil žalobkyni náhradu príjmu za prvých 10 dní trvania dočasnej práceneschopnosti, čo ostalo zo strany žalovanej bez povšimnutia;

- žalobkyňa poukazuje na článok Generálneho riaditeľa žalovanej, publikovaný dňa 09.12.2015 na web stránke Právne listy bola dňa 9.12.2015, pričom postup žalovanej v aktuálne prejednávanej veci bol v rozpore s predmetným článkom;

- poberaniu nemocenského nebráni ani skutočnosť, že žalobkyňa od 06.01.2016 poberá starobný dôchodok, keďže zákon o sociálnom poistení nezakazuje súbeh dôchodku a nemocenských dávok.

B.

6. Vo vyjadrení k správnej žalobe zo dňa 08.06.2023 žalovaná navrhla správnu žalobu zamietnuť, zrekapitulovala priebeh a výsledky administratívneho konania a vo vzťahu k argumentácii žalobkyne najmä uviedla, že

- ust. § 139a zákona o sociálnom poistení neuvádza, že náhrada mzdy má byť rozpočítaná pomerne;

- absencia slovného spojenia „pomerná časť príjmu“ v ustanovení § 139a zákona o sociálnom poistení môžu spôsobiť, že na niektoré mesiace, prípadne aj nulový vymeriavací základ, pričom sa vychádza z konkrétneho rozhodnutia súdu o neplatnosti skončenia pracovného pomeru a určenia náhrady mzdy a zároveň z § 79 ods. 2 Zákonníka práce, z ktorého vyplýva, že náhrada mzdy sa poskytuje štandardne za 12 mesiacov a najviac môže byť priznaná za čas tridsiatich šiestich mesiacov;

- v prípade žalobkyne bolo možné uvažovať o poskytnutí náhrady mzdy najviac za časť 36 mesiacov, teda za obdobie október 2013 až september 2016;

- zamestnávateľ na základe rozsudku súdu o neplatnosti skončenia pracovného pomeru dňom 30.09.2013 vyplatil žalobkyni náhradu mzdy za štandardné obdobie 12 mesiacov (október 2013 až september 2014) a v zmysle § 139a zákona o sociálnom poistení tento príjem rozpočítal a vymeriavacie základy vykázal na kalendárne mesiace október 2013 až september 2014;

- následne Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 16.02.2022 výslovne uviedol, že zamestnávateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 7299 eur ako náhradu mzdy za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015;

- za ďalšie kalendárne mesiace neplatne skončeného pracovného pomeru zamestnávateľ vykázal nulové vymeriavacie základy, keďže za tieto nebola žalobkyni súdom priznaná náhrada mzdy, ani jej nepatrila práca;

- prípad žalobkyne je odlišný od prípadu riešeného v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4So/75/2009 najmä z dôvodu, že v prípade žalobkyne bolo o náhrade mzdy súdom právoplatne rozhodnuté;
- odlišnosť od prípadu riešeného rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/28/2018 spočíva v tom, že dôvodom nevyplatenia mzdy zamestnancovi bola platobná neschopnosť zamestnávateľa, pričom zamestnanec pre zamestnávateľa aj vykonával prácu, čím mu vznikol nárok na mzdu (čo neplatí v prípade žalobkyne; rovnako tak aj v rozsudku sp. zn. 9So/81/2017);
- podmienky nároku na poskytnutie náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca upravuje zákon č. 462/2003 Z.z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom nie je v kompetencii žalovanej posúdiť či zamestnávateľ postupoval pri určení výšky náhrady príjmu správne;
- skutočnosť, že žalobkyňa je poberateľkou starobného dôchodku od 06.01.2016 má v kontexte daného prípadu svoj význam.

C. Ostatné stanoviská a ďalší priebeh konania pred správnym súdom

7. Žalobkyňa v podaní zo dňa 05.09.2023 zotrvala na svojej žalobnej argumentácii a dodala, že má právny nárok na nemocenské dávky bez ohľadu na to, či sa domáhala súdnou cestou o náhradu mzdy a či jej túto súd priznal a v akej konkrétnej výške. Zdôraznila, že súd rozhodol o neplatnosti skončenia pracovného pomeru a v takom prípade sa pracovný pomer považuje za trvajúci a poisťný vzťah za neprerušovaný, z ktorého dôvodu vzniká nárok na jednotlivé dávky sociálneho poistenia. Na povinnosť zamestnávateľa platiť poisťné sa pritom nevzťahuje žiadna z výnimiek uvedených v § 140 zákona o sociálnom poistení. Podľa žalobkyne nie je rozhodujúce to, či jej bola súdom priznaná náhrada mzdy, ale to, že jej pracovný pomer stále trvá a za toto obdobie je zamestnávateľ povinný za žalobkyňu platiť poisťné na nemocenské poistenie. Zároveň poukázala na rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 10Cpr/5/2016 zo dňa 17.07.2020, bod 51, v zmysle ktorého priznaná suma náhrady nepredstavuje konkrétny nárok žalobkyne za určité obdobie, ale predstavuje sumu zodpovedajúcu hrubej mzde za 6 mesiacov. V ďalšej časti sa žalobkyňa opätovne vyjadrovala k rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktoré poukazovala v správnej žalobe, k povinnosti žalovanej vymáhať od zamestnávateľa nezaplatené poisťné a k skutočnosti, že zamestnávateľ vyplatil žalobkyňi v roku 2019 za prvých 10 dní dočasnej pracovnej neschopnosti náhradu.

8. Vo vyjadrení zo dňa 10.11.2023 žalovaná zotrvala na svojej argumentácii a poukázala na rozsudok Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. BB-30Sa/16/2022 zo dňa 25.09.2023, bod 38 až 40, ktorý sa mal týkať obdobnej veci.

9. Vo vyjadrení zo dňa 30.01.2024 žalobkyňa uviedla, že rozsudok Správneho súdu v Banskej Bystrici nie je možné aplikovať na aktuálne prejednávanú právnu vec. Zdôraznila, že počas rozhodného obdobia sa nezúčastňovala na výkone práce z dôvodu, že jej zamestnávateľ žiadnu prácu neprideloval a ani od nej nežiadal žiadny výkon práce. Zároveň uviedla, že v poukazovanom prípade, o ktorom rozhodoval Správny súd v Banskej Bystrici došlo u zamestnávateľa k vyhláseniu konkurzu, počas ktorého táto spoločnosť nevykonávala žiadnu činnosť. Zároveň v uvedenom prípade žiadateľ nevedel označiť ani len to, akú výšku príjmu by mal vo svojom zamestnaní úpadcu dosiahnuť.

10. V ďalšom podaní zo dňa 14.11.2024 žalobkyňa poukázala na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/209/2022 zo dňa 29.11.2023, z ktorého najmä vyplynulo, že nie je dôležité, čo uvedie zamestnávateľ v evidenčných listoch, ale to, na aký príjem zo závislej činnosti má zamestnanec nárok za obdobie trvania pracovného pomeru. V tejto súvislosti ďalej poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/8/2020 zo dňa 26.05.2021. Žalobkyňa tiež poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/1/2020 zo dňa 02.07.2021, v zmysle ktorého je žiadateľ považovaný za povinne poistenú osobu z titulu jeho statusu zamestnanca. Ďalej žalobkyňa poukazovala na ďalšiu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudkoch sp. zn. 4So/75/2009, sp. zn. 8Cdo/33/2017 zo dňa 29.11.2017, sp. zn. 10So/59/2015 zo dňa 27.07.2016, sp. zn. 9So/81/2017 zo dňa 12.12.2018. Žalobkyňa tiež poukázala na text z webstránky žalovanej, podľa ktorého podmienka zaplatenia poisťného sa skúma iba u povinne nemocensky poistených samostatne zárobkovo činných osôb a dobrovoľne nemocensky poistených osôb. Podľa žalobkyne nie je podstatné, či zamestnávateľ zaplatil poisťné a rovnako tak ani skutočnosť či zaplatil a akú sumu zaplatil zamestnávateľ zamestnancovi na náhradu príjmu pri neplatnom skončení pracovného pomeru. Podľa materiálov uvedených na web stránke žalovanej zamestnávateľ v evidenčnom liste uvedie nulový vymeriavací základ len vtedy, ak v niektorom kalendárnom roku nevznikla zamestnancovi a zamestnávateľovi povinnosť zaplatiť poisťné na dôchodkové poistenie podľa § 140 zákona o sociálnom poistení.

11. V podaní zo dňa 19.11.2024 žalobkyňa zopakovala svoju argumentáciu a poukázala na ďalšie rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Sd/12/2011 zo dňa 10.10.2011 a sp. zn. 8Sd/28/2012 zo dňa 28.11.2012, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/26/2013 zo dňa 29.04.2014, sp. zn. 4So/75/2009 zo dňa 28.10.2009 a sp. zn. 9So/81/2017. Zároveň rozšírila žalobu tak, že navrhla, aby jej súd priznal úroky z omeškania vo výške 5% ročne za obdobie od 15.04.2019 do 30.04.2019, za mesiac máj 2019 a od 01.06.2019 do 02.06.2019.

12. Správny súd v Košiciach (ďalej aj „správny súd“) je počnúc 1. júnom 2023 súdom konajúcim v správnych veciach, na ktorý v tomto rozsahu prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove (v zmysle § 7a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 1, 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola pôvodne vedená na Krajskom súde v Prešove a bola jej pridelená sp. zn. 7Sa/7/2023. Od 01. júna 2023 je na konanie v tejto veci príslušný Správny súd v Košiciach, vec bola náhodným výberom pridelená sudcovi ako je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia a je vedená pod sp. zn. PO-7Sa/7/2023.

13. Správny súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 25.11.2024. Právny zástupca žalobkyne zotrval na podanej správnej žalobe a písomných vyjadreniach. Dodal, že nie je podstatným, či žalobkyni bol v rozhodnom období vyplatený príjem, resp. či zamestnávateľ za žalobkyňu odviezol sociálne odvody, ale to, že v predmetnom období pracovný pomer žalobkyne trval a z tohto titulu mala nárok na príjem od svojho zamestnávateľa. Zároveň zdôraznil, že žalobkyňa bola zamestnaná vo verejnom sektore a z tohto dôvodu bolo možné zistiť na aký príjem mala v rozhodujúcom období nárok. Z uvedených dôvodov považoval postup žalovanej za nesprávny a navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie.

14. Poverená zástupkyňa žalovaného poukázala na § 139a zákona o sociálnom poistení, ktorý neupravuje pomerné rozrátanie priznanej náhrady na celé obdobie neplatne skončeného pracovného vzťahu. Zotrvala na názore, že za rozhodujúce obdobie bol správne zistený vymeriavací základ vo výške 0 €, keďže v danom období žalobkyňa nepoberala mzdu ani nezískala iný vymeriavací základ. Postup, ktorý navrhuje žalobkyňa navyše nemá oporu v zákone. Uviedla, že u žalobkyni za rozhodujúce obdobie absentuje skutočný výkon práce pre zamestnávateľa. Zotrvala na tom, že postup žalovanej bol správny a v súlade so zákonom o sociálnom poistení.

15. Právny zástupca žalobkyne nesúhlasil s argumentáciou žalovanej, pričom s poukazom na zverejnenú metodickú pomôcku žalovanej doplnil, že podmienka zaplata sociálnych odvodov zo strany zamestnávateľa sa nesleduje. Dodržanie odvodových povinností zo strany zamestnávateľa ani skutočnosť, či žalobkyňa v rozhodujúcom období vykonávala prácu pre svojho zamestnávateľa nie sú podstatné. Ďalej právny zástupca uviedol, že žalobkyňa v období neplatného skončenia pracovného pomeru chodila do zamestnania, avšak žiadna práca jej nebola pridelovaná. Žalobkyňa nad rámec vyjadrení jej právneho zástupcu uviedla, že žalovaná nevysvetlila na základe akého ustanovenia zákona o sociálnom poistení bol v rozhodujúcom období vykázaný vymeriavací základ vo výške 0 €. Zároveň uviedla, že z ust. § 139a zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že výška vymeriavacieho základu za rozhodujúce obdobie je závislá od náhrady mzdy vyplývajúcej z neplatného skončenia pracovného pomeru. Pokiaľ žalovaná zahrnula do obdobia sociálneho poistenia aj obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru bola povinná určiť za celé toto obdobie aj výšku vymeriavacieho základu. V tejto súvislosti ďalej poukazovala na príslušné rozhodnutia súdov, ktoré citovala v správnej žalobe a v písomných podaniach.

16. Poverená zástupkyňa žalovanej uviedla, že pri určovaní vymeriavacieho základu vychádzala z priznanej náhrady mzdy. Podmienka zaplata poistného sa pri rozhodovaní o nemocenskej dávke nesleduje, čo však neznamená že je nepodstatné dosahovanie príjmu zo strany zamestnanca. Následne uviedla, že priznanie nemocenskej dávky žalobkyni by v tomto konkrétnom prípade bolo v rozpore so zmyslom a účelom právnej úpravy podľa zákona o sociálnom poistení.

17. Právny zástupca žalobkyne dodal, že počas trvania súdneho sporu so zamestnávateľom sa žalobkyňa nemohla aktívne vlastnou aktivitou podieľať na tom, aby prinášala prínos do systému sociálneho poistenia, a tak naplnila zásadu zásluhovosti.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

18. Podľa § 54 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ak nemocenské poistenie trvalo nepretržite najmenej od 1. januára kalendárneho roka predchádzajúceho kalendárnemu roku, v ktorom vznikol dôvod na

poskytnutie nemocenskej dávky, do dňa, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky, rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu je kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky.

19. Podľa § 129 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, suma poistného na nemocenské poistenie, suma poistného na starobné poistenie, suma poistného na invalidné poistenie, suma poistného na úrazové poistenie, suma poistného na garančné poistenie, suma poistného na poistenie v nezamestnanosti a suma poistného do rezervného fondu solidarity (ďalej len "poistné") sa určujú percentuálnou sadzbou z vymeriavacieho základu dosiahnutého v rozhodujúcom období (ďalej len "vymeriavací základ").

20. Podľa § 130 písm. b) zákona o sociálnom poistení, sadzba poistného na nemocenské poistenie je pre zamestnávateľa 1,4% z vymeriavacieho základu.

21. Podľa § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, vymeriavací základ zamestnanca, ktorý vykonáva zárobkovú činnosť uvedenú v § 3 ods. 1 písm. a), je príjem plynúci z tejto zárobkovej činnosti okrem príjmov, ktoré nie sú predmetom dane alebo sú od dane oslobodené podľa osobitného predpisu, 7) príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré platí zamestnávateľ za zamestnanca. Vymeriavací základ zamestnanca je aj podiel na zisku vyplatený obchodnou spoločnosťou alebo družstvom zamestnancovi bez účasti na základnom imaní tejto spoločnosti alebo družstva. Vymeriavací základ zamestnanca, ktorý vykonáva zárobkovú činnosť uvedenú v § 3 ods. 2 a 3, je príjem plynúci z tejto zárobkovej činnosti okrem príjmov, ktoré nie sú predmetom dane alebo sú od dane oslobodené podľa právnych predpisov štátu, podľa ktorých sa tento príjem zdaňuje.

22. Podľa prvej vety § 138 ods. 8 zákona o sociálnom poistení, vymeriavací základ zamestnávateľa je vymeriavací základ jeho zamestnanca.

23. Podľa § 139a zákona o sociálnom poistení, ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac; § 138 ods. 1, 6, 8 až 12 a 17 platí rovnako.

24. Podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce, ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne skončil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, jeho pracovný pomer sa nekončí, s výnimkou, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru.

25. Podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznať. Náhrada mzdy môže byť priznaná najviac za čas 36 mesiacov.

IV.

Dôvody rozhodnutia správneho súdu

26. Správny súd v Košiciach konajúc primárne podľa ust. § 199 a nasl. S.s.p., po zistení, že správna žaloba bola podaná oprávnenou osobou a včas, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie ako aj obsah administratívneho konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že správna žaloba je nedôvodná.

27. Z obsahu administratívnych spisov vyplynul tento skutkový stav:

- žalobkyňa bola povinne nemocensky poistená ako zamestnankyňa u zamestnávateľa Mesto Vranov nad Topľou s tým, že povinné nemocenské poistenie zamestnanca žalobkyni vzniklo dňa 01.01.1993 a bolo zamestnávateľom pôvodne ukončené dňom 30.09.2013, pričom do konca septembra 2013 boli u žalobkyni vykázané vymeriavacie základy dosiahnuté u tohto zamestnávateľa;
- žalobkyňa bola uznaná za dočasne práceneschopnú na výkon zárobkovej činnosti od 05.04.2019;
- rozhodujúcim obdobím na zistenie denného vymeriavacieho základu je obdobie od 01.01.2018 do 31.12.2018;
- Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom sp. zn. 11Cpr/7/2013 zo dňa 15.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21CoPr/7/2018 zo dňa 26.02.2019 rozhodol o určení neplatnosti výpovede z pracovného pomeru u zamestnávateľa;

- dňa 27.05.2019 bolo prvostupňovému správne mu orgánu doručené stanovisko zamestnávateľa, v ktorom uvádza, že žalobkyni bola vyplatená náhrada mzdy v zmysle § 79 ods. 2 zákonníka práce za 12 mesiacov (október 2013 až september 2014);
- za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru zamestnávateľ žalobkyni vykázal na tlačive Výkaz poistného a príspevkov za mesiac apríl 2019 vymeriavacie základy za mesiace október 2013 až september 2014 vo výške 1216,94 € za každý mesiac;
- vo Výkaze poistného a príspevkov za mesiac marec 2022 zamestnávateľ vykázal žalobkyni vymeriavacie základy za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru za mesiace október 2014 až marec 2015 vo výške 1216,50 € za každý mesiac, keďže rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16.02.2022 bol zamestnávateľ zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu 7299 eur ako náhradu príjmu za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015;
- z rozsudkov Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16.02.2022 vyplynulo, že žalobkyňa podaním zo dňa 18.02.2020 zobrala žalobu o náhradu funkčného platu a nárokov z neplatného skončenia pracovného pomeru čo do sumy 14 796,38 € s časťou príslušenstva späť a v tejto časti žiadala konanie zastaviť, keďže uznala vyplatenie náhrady mzdy zamestnávateľom za mesiace október 2013 až september 2014;
- v zmysle opravného Výkazu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za obdobie marec 2022 zamestnávateľ vykázal vymeriavacie základy u žalobkyni za obdobie od apríla 2015 do marca 2019 v hodnote 0 €, z ktorého dôvodu bol zistený denný vymeriavací základ žalobkyne 0 €;
- zamestnávateľ doručil dňa 28.10.2019 prvostupňovému správne mu orgánu registračný list FO - odhláška, ktorým oznámil zánik poistného vzťahu zamestnanca (žalobkyne) dňom 31.10.2019;
- na vyplatenie ďalších náhrad príjmu za ďalšie obdobia zamestnávateľ zaviazaný nebol;
- žalobkyňa bola zamestnancom s právom na pravidelný príjem v období od 09.06.2014 do 31.12.2014 u zamestnávateľa obec Kvakovce, v období od 01.01.2015 do 31.12.2015 u zamestnávateľa E. A. C., autorizovaný stavebný inžinier a v období od 01.06.2015 do 12.04.2016 u zamestnávateľa obec Čičava;
- žalobkyni bol od 06.01.2016 priznaný starobný dôchodok.

28. Za rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 54 ods. 1 zákona o sociálnom poistení bolo orgánmi verejnej správy správne určené obdobie od 01.01.2018 do 31.12.2018. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa v rozhodujúcom období pre zamestnávateľa nevykonávala žiadnu pracovnú činnosť, nebola jej platená odmena, resp. plat a rovnako (vzhľadom na vyššie uvedené zistenia), že za kalendárne mesiace v rozhodnom období jej nebola priznaná žiadna náhrada mzdy/platu.

29. Vychádzajúc z vyššie opísaného skutkového stavu je správny súd toho názoru, že prvostupňový správny orgán postupoval správne, keď žalobkyni určil vymeriavací základ na platenie poistného na nemocenské poistenie v sume 0,- Eur. K uvedenému došlo na podklade skutočnosti, že žalobkyňa v kalendárnom roku 2018 síce bola evidovaná ako zamestnanec zamestnávateľa, ale u tohto prácu reálne nevykonávala a preto nemala zamestnávateľom zúčtovaný príjem zo závislej činnosti. Rovnako jej za toto obdobie nebol priznaný nárok na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Denný vymeriavací základ na určenie výšky nemocenskej dávky žalobkyne vypočítaný podľa § 55 ods. 1 vyššie citovaného zákona je skutočne v sume 0,- Eur a preto, hoci žalobkyni vznikol nárok na nemocenské, je jeho výška 0,- Eur.

30. Správny súd rešpektuje závery rozhodnutí krajských súdov a Najvyššieho súdu, resp. Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky ohľadom záväznosti údajov vyplývajúcich z evidenčných listov dôchodkového poistenia (žalobkyňou poukazované rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/8/2020 zo dňa 26.05.2021, Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/209/2022 zo dňa 29.11.2022). V tu súdenej veci však nebola spornou viazanosť žalovanej údajmi tam uvedenými, ale výška vymeriavacích základov v období neplatného skončenia pracovného vzťahu, za ktoré žalobkyni nebola priznaná náhrada podľa § 79 Zákonníka práce.

31. Orgány verejnej správy pri svojom rozhodovaní taktiež zohľadnili skutočnosť, že žalobkyňa mala na základe rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Cpr/7/2013 zo dňa 15.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21CoPr/7/2018 zo dňa 26.02.2019 neplatne skončený pracovný pomer u zamestnávateľa a tiež, že v zmysle rozsudkov Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13CoPr/1/2022 zo dňa 16.02.2022 i. žalobkyňa podaním zo dňa 18.02.2020 zobrala žalobu o náhradu funkčného platu a nárokov z neplatného skončenia pracovného pomeru čo do sumy 14 796,38 € s časťou príslušenstva späť a v tejto časti žiadala konanie zastaviť, keďže uznala vyplatenie náhrady mzdy zamestnávateľom za mesiace október 2013 až september 2014 (v dôsledku čoho následne zamestnávateľ vykázal na tlačive

Výkaz poistného a príspevkov za mesiac apríl 2019 vymeriavacie základy za mesiace október 2013 až september 2014 vo výške 1216,94 € za každý mesiac a konanie pred súdom bolo v časti vyplatenia tejto náhrady zastavené), ii. zamestnávateľ bol zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu 7 299 € ako náhradu príjmu za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015 a iii. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, teda nárok na ďalšiu náhradu mzdy žalobkyni nebol priznaný.

32. V kontexte uvedeného správny súd ďalej poukazuje na zákonné ustanovenie § 139a zákona o sociálnom poistení, ktoré upravuje vymeriavací základ z príjmu plynúceho z neplatného skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi. Ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac; § 138 ods. 1, 6, 8 až 12 a 17 platí rovnako.

33. Pokiaľ ide o žalobnú argumentáciu, v zmysle ktorej žalobkyňa tvrdí aj s poukazom na judikatúru (R 51/1975), že jej v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce patrí nárok na náhradu mzdy odo dňa, keď oznámila zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, keď jej zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru, správny súd uvádza, že uvedený nárok žalobkyne je v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom od 01.01.2013 limitovaný. Podľa uvedeného ustanovenia ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznať. Náhrada mzdy môže byť priznaná najviac za čas 36 mesiacov. Ak teda celkový čas, za ktorý by sa takto mala poskytnúť náhrada mzdy, presiahne určitý počet mesiacov, mohol súd náhradu mzdy za presahujúci čas nepriznať, pričom ako už súd uviedol, náhrada mzdy bola žalobkyni poskytnutá zamestnávateľom dobrovoľne za mesiace október 2013 až september 2014 a za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015 na základe rozhodnutia súdu, teda spolu za prvých 18 mesiacov od neplatného skončenia pracovného pomeru a vo zvyšku súd náhradu mzdy nepriznal.

34. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na závery Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vyjadrené v rozsudku sp. zn. 7Ssk/209/2022 zo dňa 29.11.2023 (body 17 a 18), v zmysle ktorých „... nárok na náhradu mzdy podľa § 79 Zák. práce nepredstavuje akúsi paušálnu sumu za celé obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru, ale poskytuje sa za presne vymedzené obdobia, spravidla jednotlivé kalendárne mesiace. Za určité mesiace sa pritom nemusí poskytnúť vôbec, pretože nemusia byť splnené podmienky jej poskytnutia v zmysle cit. § 79 Zák. práce [o takýto prípad sa jedná v tu súdenej právnej veci; viď najmä bod 27 a 29 tohto rozsudku – poznámka správneho súdu], prípadne môže byť nárok za daný mesiac už premlčaný. ... formuláciu „časť príjmu... pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac“ v ustanovení § 139a zákona č. 461/2003 Z. z. v žiadnom prípade nemožno vykladať ako „pomernú“ časť takého príjmu (náhrady mzdy) pripadajúcu na jeden kalendárny mesiac. Naopak, zo všetkých uvedených dôvodov citované ustanovenie § 139a treba vykladať tak, že aj vymeriavací základ podľa tohto ustanovenia je potrebné určovať osobitne za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu. Treba teda ustáliť, aká konkrétna náhrada mzdy (ako príjem plynúci z tohto vzťahu) sa zamestnancovi priznala za ten-ktorý kalendárny mesiac. Ak sa zistí, že za niektorý konkrétny kalendárny mesiac sa zamestnancovi nepriznala žiadna náhrada (napríklad preto, že na ňu nemal nárok alebo bola premlčaná), potom na tento kalendárny mesiac nepripadá žiadna časť priznaného príjmu (náhrady mzdy), ktorá by mohla byť vymeriavacím základom v zmysle § 139a zákona č. 461/2003 Z. z....“

35. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná postupovala správne, ak akceptovala vo výkazoch uvedené vymeriavacie základy za obdobie od 01.10.2013. V konaní totiž vyplynulo, že náhrada mzdy bola žalobkyni poskytnutá zamestnávateľom dobrovoľne (nie na základe rozhodnutia súdu) za mesiace október 2013 až september 2014 (čo žalobkyňa akceptovala - rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 10CPr/5/2016 zo dňa 17.07.2020) a za obdobie od 01.10.2014 do 31.03.2015 na základe rozhodnutia súdu, teda spolu za prvých 18 mesiacov od neplatného skončenia pracovného pomeru a vo zvyšku súd náhradu mzdy nepriznal. Žalobkyňa tak za rozhodujúce obdobie (rok 2018) nemá nárok na mzdu, keďže preukázateľne prácu pre zamestnávateľa nevykonávala a zároveň za toto obdobie nemá ani nárok na náhradu mzdy.

36. Pokiaľ žalobkyňa ďalej tvrdila, že nie je rozhodujúce to, či jej bola súdom priznaná náhrada mzdy, ale to, že jej pracovný pomer stále trvá a za toto obdobie je zamestnávateľ povinný za žalobkyňu platiť poistné na nemocenské poistenie, uvedené tvrdenie nemá zákonný podklad. V tejto súvislosti správny súd upriamuje pozornosť žalobkyne na ust. § 129 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého suma poistného na nemocenské poistenie (poistné) sa určuje percentuálnou sadzbou z vymeriavacieho základu dosiahnutého v rozhodujúcom období, pričom sadzba poistného na nemocenské poistenie

je pre zamestnávateľa podľa nadväzujúceho § 130 písm. b) 1,4% z vymeriavacieho základu. Čo je vymeriavacím základom vymedzuje predovšetkým ustanovenie § 138 zákona o sociálnom poistení. Podľa ods. 1 cit. paragrafu v znení účinnom do 31. decembra 2018 je vymeriavacím základom zamestnanca, ktorý vykonáva zárobkovú činnosť uvedenú v § 3 ods. 1 písm. a) predovšetkým príjem zo zárobkovej činnosti, ktorý podlieha dani z príjmov fyzických osôb, ako aj podiel na zisku. Ďalej je podľa § 139a zákona o sociálnom poistení vymeriavacím základom časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac. Podľa prvej vety § 138 ods. 8 zákona o sociálnom poistení vymeriavací základ zamestnávateľa je vymeriavací základ jeho zamestnanca. Z uvedených ustanovení tak vyplýva, že pokiaľ v rozhodujúcom období žalobkyni nebola zamestnávateľom vyplatená odmena, resp. plat, keďže pre tohto nevykonávala žiadnu pracovnú činnosť (teda nevznikol jej ani nárok na vyplatenie mzdy) a tiež za rozhodujúce obdobie jej nebola priznaná žiadna náhrada mzdy/platu, tak v tomto období nezískala žiadne vymeriavacie základy, z ktorých by jej zamestnávateľovi vznikla povinnosť platiť odvody.

37. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že na obdobie neplatne skončeného pracovného vzťahu sa nevzťahuje vylúčenie povinnosti platiť poisťné zamestnávateľom v zmysle § 140 zákona o sociálnom poistení, keďže povinnosť zamestnávateľa platiť poisťné na nemocenské poistenie ani nevznikla.

38. V tu súdnej veci nebolo možné aplikovať závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžso/28/2008 zo dňa 28.5.2009, podľa ktorého dosiahnutým príjmom nie je iba príjem skutočne vyplatený, ale príjem, na ktorý má zamestnanec v zmysle dohody so zamestnávateľom po odpracovaní nárok (obdobne aj rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžsk/1/2020 zo dňa 02.07.2021). Tak ako už bolo vyššie uvedené, v predmetnom prípade žalobkyni nevznikol nárok na príjem zo zamestnania v rozhodujúcom období, keďže pre zamestnávateľa žiadnu prácu v danom období nevykonávala a náhrada príjmu za toto obdobie jej nebola priznaná. Žalobkyňa tiež poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/81/2017 zo dňa 12.12.2018, podľa ktorého žalovaná pri určení vymeriavacieho základu správne vychádzala z mesačnej mzdy uvedenej v pracovných zmluvách, pričom zároveň nie je právne významné, že zamestnávateľ navrhovateľovi mzdu vyplácal nepravidelne a v nižšej sume, resp. vôbec. V uvedenom prípade však súd vychádzal z odlišných skutkových okolností, pričom žalovaná vychádzala zo mzdy uvedenej v pracovnej zmluve z dôvodu, že zamestnávateľ nepredložil evidenčný list dôchodkového zabezpečenia príslušnej organizačnej zložke sociálnej poisťovne, pričom vzhľadom na následný zánik zamestnávateľa jeho doplnenie už nebolo možné. Uvedené sa navyše týkalo obdobia, v ktorom zamestnanec vykonával prácu u svojho zamestnávateľa (spornou tak bola iba výška dosiahnutého príjmu za toto obdobie), čo však nie je prípad žalobkyne. O obdobnú situáciu sa jednalo aj v prípade rozsudkov Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4Sd/12/2011 zo dňa 10.10.2011 a sp. zn. 8Sd/28/2012 zo dňa 28.11.2012 a nadväzujúceho rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/26/2013 zo dňa 29.04.2014, ktoré sa týkajú chýbajúcich údajov o vymeriavacích základoch poistenca.

39. S ohľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia a zistený skutkový stav veci orgány verejnej správy podľa názoru správneho súdu dospeli k správne názoru, keď vychádzali zo skutočností, že v rozhodujúcom období roka 2018 žalobkyňa nezískala žiadne vymeriavacie základy.

40. Záverom správny súd poukazuje na to, že pri posudzovaní nároku na nemocenskú dávku je potrebné právne normy ustanovené v zákone o sociálnom poistení chápať ako jeden celok a v ich vzájomnej súvislosti, pričom treba vždy dbať na účel zákona, základné princípy systému sociálneho poistenia a netreba opomínať také aspekty ako sú dobré mravy a spravodlivosť. Úlohou žalovanej, ako i prvostupňového správneho orgánu je tiež sledovať znaky svedčiace o zneužívaní systému sociálneho poistenia, resp. obchádzaní zákona. Jedným zo základných princípov systému sociálneho poistenia je princíp adekvátnosti a zásluhovosti, ktorým rozumieme primeranosť zabezpečenia v závislosti od potrieb osoby zúčastnenej na poistení, ale tiež od jej pričinenia sa. Výška dávky má závisieť od výšky príjmu, z ktorého zúčastnená osoba platila poisťné. Účelom nemocenského poistenia je poskytnúť primerané hmotné zabezpečenie občanom v neľahkých situáciách. Primerané hmotné zabezpečenie má základ v čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky a poskytuje sa v súlade s princípom solidarity a zásluhovosti. Pokiaľ princíp solidarity zohľadňuje vzťah k priemernej úrovni hmotného zabezpečenia občanov, princíp zásluhovosti naopak zdôrazňuje individuálnu mieru zapojenia osoby do systému sociálneho zabezpečenia a vyjadruje skutočnosť, že výška dávky zo systému sociálneho poistenia sa odvíja od výšky odvodov (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 7Sk/6/2019 zo dňa 20. mája 2020).

41. V prejednávanej veci je potrebné zdôrazniť, že hoci je žalobkyňa okrem iného obdobia aj v roku 2018 evidovaná ako zamestnanec zamestnávateľa Mesto Vranov nad Topľou u tohto v rozhodujúcom

období prácu reálne nevykonávala a neprispievala do systému sociálneho zabezpečenia. Zároveň v predmetnom období už bola poberateľkou starobného dôchodku. Aj z uvedeného dôvodu, uvedomujúc si kontext svojho reálneho zapojenia do systému sociálneho zabezpečenia, nemôže žalobkyňa podľa názoru správneho súdu reálne očakávať, že jej bude zo strany orgánov verejnej správy priznané nemocenské v sume vyššej než je 0 Eur. Bolo by to v rozpore s princípom zásluhovosti.

42. Pokiaľ žalobkyňa navrhla, aby správny súd uložil žalovanej povinnosť uhradiť žalobkyni súvisiace úroky z omeškania výplaty náhrady pri dočasnej práceneschopnosti, správny súd o tejto časti nerozhodoval na základe aplikácie postupu podľa § 202 ods. 2 S.s.p., teda posúdiac predloženú žalobu fyzickej osoby neformálne ako žalobu podľa § 199 a nasl. S.s.p.

V.

Záver

43. Správny súd dospel s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti k záveru, že správna žaloba je neopodstatnená. Žalovaná svoje rozhodnutie vydala na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu, použila správny výklad a aplikáciu príslušných ustanovení zákona o sociálnom poistení, pričom postupovala zákonne. Správny súd preto správnu žalobu podľa § 190 S.s.p. zamietol.

44. Podľa § 168 S.s.p., žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.

45. Podľa § 175 ods. 1 S.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu správny súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. O trovách konania pred správnym súdom rozhodol správny súd podľa § 168 S.s.p. v spojení s § 175 ods. 1 a § 467 ods. 3 S.s.p., pretože žalobkyňa nemala v konaní ani len čiastočný úspech a keďže v konaní úspešnej žalovanej nevznikli žiadne odôvodnené trovy, ktoré by bolo možné od žalobkyne spravodlivo požadovať, správny súd jej nárok na ich náhradu voči žalobkyni nepriznal.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky prostredníctvom Správneho súdu v Košiciach.

V kasačnej sťažnosti sa uvedú všeobecné náležitosti podania podľa § 57 Správneho súdneho poriadku to znamená, ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania. Ďalej sa v kasačnej sťažnosti musí uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,

- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g/ až i/ Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Uvedená povinnosť neplatí, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c/ a d/,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.